

Notat: Begravelser og bisættelser om lørdagen – alternativer til særskilt betaling

I forbindelse med biskoppernes drøftelse af spørgsmålet om særskilt betaling for begravelser og bisættelser om lørdagen, blev der lavet et rundspørge til alle provstier i Danmark.

Der blev stillet to spørgsmål a) Opkræves der på særskilt betaling for begravelser og bisættelser på lørdage? b) I bekræftende fald - med hvilken begrundelse?

De svar, som kom tilbage, angav, at der mange/flere steder i landet blev opkrævet særskilt betaling for begravelser og bisættelser på lørdage. Som begrundelse blev oftest angivet øgede udgifter som følge af lørdags/overtidstillæg samt hensynet til kostprisbetragningen.

I det følgende og i forlængelse af biskoppernes tilkendegivelse om, at man finder det uhensigtsmæssigt, at der opkræves særskilt betaling for begravelser og bisættelser om lørdagen (Bispemødet i april 2015) gennemgås reglerne om lørdags/overtidsbetaling og arbejdstidsvilkår for faggrupperne på kirkegården. Principperne for kostprisberegning og fastsættelse af kirkegårdstakster/priser skitseres ligeledes.

De ansatte på kirkegården

Gravere, gravermedhjælpere, gartneriarbejdere, kirkegårdsassistenter og kirkegårdsledere er ansat på forskellige vilkår. Disse vilkår kan på de store kirkegårde være suppleret med lokale aftaler om arbejdstid og tillæg.

Gravere, kirketjenere og kirkegårdsledere har ret til en 5-dages arbejdsuge med en løs og en fast fridag. To gange i et kvartal har disse grupper ret til at to løse fridage afvikles henover en lørdag og en søndag.

Gravere og kirketjenere

- er ansat på en årsnorm (1924 timer pr. år). Arbejdstiden pr. uge kan svinge betragteligt henover året. Honorering for de skiftende arbejdstider og merarbejde i op til 20 timer pr. kvartal er honoreret via rådighedstillægget. Gravere er forpligtet til at arbejde ud over den normale ugentlige arbejdstid, såfremt forholdene kræver det. Dokumenterbart arbejde udover årsnormen + (4x20 timer) afspadseres i forholdet 1:1 i det efterfølgende år. Er der placeret fast arbejdstid eller rådighedstid på lørdage er graveren forpligtet til at møde uden særskilt betaling.

For gravere ansat uden rådighedstillæg kan ydes tillæg efter reglerne om natpenge, når betingelserne herfor er opfyldte – se nedenfor.

Kirkegårdsledere og kirkegårdsassistenter

- er som hovedregel ansat som tjenestemænd eller tjenestemandslignende. Tjenestemænd har ingen højeste arbejdstid og har som følge deraf ikke ret til vederlag for merarbejde. Tjenestemænd er forpligtede til at arbejde og arbejde over, når tjenesten kræver det.

Gravermedhjælpere på landsbykirkegårde

- er ansat på timeløn opgjort på ugebasis med et på max. på 37 timer over 6 dage. En fuldtidsstilling udgør 1924 timer pr. år. Overarbejde defineres som timer udover 37 timer henover en 6-dages uge. Overtid honoreres med et tillæg på 50% og skal som hovedregel afspadsres. Udbetaling kan finde sted, hvis afspadsring ikke har været mulig inden for en 3 måneders periode. Der ydes søgnehelligdagsbetaling* og natpenge* for arbejde uden for "normal" arbejdstid. Se nedenfor.

Gartnere og gartneriarbejdere på bykirkegårde

- ansættes på timeløn, men overgår efter 5 måneders ansættelse til månedsløn. Arbejdstiden opgøres over en 4 ugers periode. Overarbejde skal varsles mindst dagen i forvejen og honoreres med + 50%, der enten udbetales eller afspadsres. For tilkald uden vagtforpligtelse ydes en mindstebetaling for 3 timer. Der er mulighed for at indgå lokale aftaler om betaling for rådighedstjeneste. Der ydes søgnehelligdagsbetaling* og natpenge* for arbejde uden for "normal" arbejdstid. Se nedenfor

***Natpenge og søgnehelligdagsbetaling**

For overenskomstansatte gravere og kirketjenere uden rådighedsforpligtelse, gravermedhjælpere og gartnere og gartneriarbejdere udbetales der tillæg efter natpengeaftalen, når betingelserne herfor er opfyldt.

"Efter **natpengeaftalen**, jf. **Fmst. cirk. 24/3 2006**, ydes tillæg for arbejde, der efter ordre eller godkendt tjenestefordeling udføres i følgende tidsrum:

Natpenge

- Alle dage fra kl. 17 – 06

Weekendtillæg (tillæg for weekender, helligdage mv.)

- Lørdag fra kl. 14 til mandag kl. 06 (også timerne lørdag før kl.14, hvis mindst halvdelen af den planlagte tjeneste ligger efter kl. 14)
- Søgnehelligdage fra kl. 00 til kl. 24
- Hverdage efter søgnehelligdage fra kl. 00 til kl. 06
- Grundlovsdag fra kl. 12 til kl. 24
- Juleaftensdag fra kl. 14 til kl. 24

Tillæggene betales pr. påbegyndt halve time.

Tillæggene ydes for det *faktisk* præsterede antal arbejdstimer, uafhængigt af om der er fastsat et maksimum eller et minimum for medregning af tjenesten i arbejdstiden, som det fx er tilfældet for medregning af rejsetid (maks. 13 timer) og tilkald (min. 3 timer).

Tillæggene ydes uafhængigt af hinanden. For arbejde i tidsrummet fra kl. 17 til kl. 06 i weekender og på søgnehelligdage mv. ydes derfor både natpenge og weekendtillæg." Kilde (PAV)

Se taksten for natpengetillægget pr. 1. april 2015 nedenfor:

Som tillæg til timelønssatsen ydes:	Kr.	Lønart
For tjeneste på lørdage fra kl. 14*) til mandage kl. 06 pr. time	40,79	3230
*) Såfremt mere end ½ af den planlagte tjeneste ligger efter kl. 14, optjenes satsen inden kl. 14, jf. natpengeaftalens § 2, nr. 2.		
For tjeneste på søgnehellidage kl. 00-24, hverdage efter søgnehellidage kl. 00-06, Grundlovsdag kl. 12-24, og Juleaftensdag kl. 14-24, pr. time	40,79	3230
Natpenge for tjeneste i tiden kl. 17-06 pr. time	22,81	3210

Som **betaling for søgnehellidage** udbetales der den ansatte 3,5% af den i kalenderåret optjente ferieberettigede løn. Udbetalingen finder sted i det efterfølgende kalenderår med 2/3 til påske og 1/3 til jul.

Ved fratræden udbetales optjent søgnehellidagsbetaling indtil fratrædelsen kontant

Kilde: Kirkeministeriets lønoversigt pr. 1. april 2015

Lokale aftaler om arbejdstid

På 3F området har man længe kunnet indgå lokale eller decentrale aftaler om arbejdstid. Det ses især på bykirkegårdene, hvor der nogle steder er indgået lokalaftaler om honorering af gartnere og gartneriarbejders arbejde om lørdagen, vagt- og rådighedsforpligtelser o.lign.. Som noget nyt er det i 2015 også blevet muligt at indgå decentrale arbejdstidsaftaler for øvrige kirkefunktionærer på overenskomstvilkår.

Udgifter til sådanne lokale/decentrale aftaler er en del kirkegårdens personaleomkostninger.

Kirkegårdstakster og kostprisprincip

Takster fastsættes som beskrevet i Kirkeministeriets vejledning i beregning af kirkegårdstakster fra 2009. Heraf fremgår bl.a.:

"Fastsættelse af takster

5. Provstiudvalget fastsætter taksterne i provstiet for overdragelse af brugsretten til gravsteder, gravning og vedligeholdelse af gravsteder. Takstfastsættelsen sker med udgangspunkt i takstberegningen samt fremskrivningen. Provstiudvalget kan kun fravige dette princip, såfremt særlige lokale forhold gør sig gældende.

Provstiudvalget skal som udgangspunkt lægge kostprisberegningen til grund for fastsættelsen af kirkegårdstaksterne i provstiet. Der kan være særlige forhold, som provstiudvalget skal tage hensyn til, således at taksterne kan afvige fra de faktiske omkostninger. Herunder har provstiudvalget mulighed for at yde tilskud via ligningsmidler for så vidt angår medlemmer af folkekirken. Det skal nøje fremgå af kirkegårdstaksterne, hvilke takster der gælder for medlemmer af folkekirken og ikke-medlemmer. Det bemærkes, at medlemmer af valgmenigheder ikke betaler kirkeskat og derfor vil skulle sidestilles med ikke-medlemmer.

Taksterne skal fremgå af kirkegårdens vedtægt. Det skal nøje fremgå af takstkataloget, hvilke ydelser taksterne omfatter, og hvorledes fremskrivningen er beregnet. Provstiudvalget meddeler taksterne til menighedsrådet, som har ansvaret for at føre taksterne ind i takstkataloget i kirkegårdens vedtægt.

Det skal pointeres, at kostprisberegning og takstfastsættelse skal ske ud fra det samlede omkostningsniveau og ikke på baggrund af enkelt handlinger eller services på kirkegården.

Konklusion

Langt de fleste steder vil det være muligt at tilrettelægge arbejdstiden og bemanningen således, at øgede personaleomkostninger til handlinger om lørdagen minimeres. I de tilfælde, hvor der er indgået lokale/decentrale aftaler som øger kirkegårdens samlede driftsomkostninger, bør disse alt andet lige ikke væltes over på det enkelte medlem af folkekirken i forbindelse med en begravelse eller lignende.

For så vidt angår øgede udgifter til entreprenørbistand o.lign. i forbindelse med gravning og gravkastning på lørdage bør disse lige som evt. øgede personaleomkostninger indregnes i det samlede kostprisgrundlag og om nødvendigt udløse een højere takst på alle begravelsesydelser

Alternativt kunne medlemstilskuddet øges på lørdage, så der skete en nivellering af takstniveauerne. 240615